

VLAAMSE ADVIESCOMMISSIE VOOR VOLKSRAADPLEGINGEN
VAV 2011/6

In haar vergadering van **vrijdag 27 mei 2011** om 10.30 uur, heeft de Vlaamse Adviescommissie voor Volksraadplegingen, samengesteld uit:

De heer Brecht Steen, Voorzitter,
Mevrouw Lieve Raiglot,
Mevrouw Raymonde Rommel, stemgerechtigde leden

De heer Joan Halsberghe, lid met raadgevende stem

de heer Rudy Janssens, secretaris

naar aanleiding van een aantal vragen van het gemeentebestuur van Ruiselede met betrekking tot de manier waarop het college van burgemeester en schepenen de ontvankelijkheid en de geldigheid van een verzoek tot het organiseren van een gemeentelijke volksraadpleging dient te beoordelen, het volgende advies gegeven:

1) Hoe gaat dat concreet in zijn werk? Moet je eerst de ontvankelijkheid of de geldigheid onderzoeken?

De Commissie is van oordeel dat de meest efficiënte manier van werken, en ook de meest logische, is dat eerst niet alleen de ontvankelijkheidsvoorwaarden maar ook de toelaatbaarheid van de vraagstelling worden beoordeeld, en dat pas nadien de controle van de handtekeningen wordt uitgevoerd.

2) Dien je de vormvoorschriften bij het ontvankelijkheidsonderzoek strikt toe te passen? Bv.: Stel dat de geboortedatum van 1 van de initiatiefnemers ontbreekt? Is dit al voldoende om het verzoek niet-ontvankelijk te verklaren?

Een verzoek tot het organiseren van een gemeentelijke volksraadpleging decretaal moet een aantal verplichte vermeldingen bevatten. Het artikel 207 van het Gemeentedecreet, dat handelt over de vermeldingen die op het formulier dat ter ondertekening aan de bevolking wordt aangeboden, moeten voorkomen, is in deze vrij duidelijk.

Het formulier moet bevatten:

- de naam van de gemeente;
- de vraag of vragen waarop de voorgenomen raadpleging betrekking heeft;
- de naam, voornamen, geboortedatum en woonplaats van de personen die het initiatief nemen tot de raadpleging;
- de naam, voornamen, geboortedatum en woonplaats van iedereen die het verzoekschrift heeft ondertekend;
- de tekst van artikel 196 van het Strafwetboek.

Een en ander betekent dus dat al deze vermeldingen verplicht op elk formulier dat ter

ondertekening aan de bevolking wordt aangeboden, moeten voorkomen, wil de vraag tot organisatie van een gemeentelijke volksraadpleging ontvankelijk verklaard worden.

In een eerder gegeven advies (VAV 2011/1 inzake Deinze heeft de Commissie echter ook het volgende geadviseerd:

*“Wat de vermelding betreft van de **voornamen** van de ondertekenaars, stelt de Commissie dat de bedoeling van de decreetgever hier duidelijk is geweest dat de ondertekenaars duidelijk identificeerbaar zijn om na te gaan of zij aan alle decretale criteria voldoen om een verzoek tot de organisatie van een gemeentelijke volksraadpleging te ondersteunen en er aan deel te nemen. Het zal daarom niet altijd noodzakelijk zijn dat men alle voornamen van de ondertekenaar vermeldt. Wanneer de persoon voldoende kan worden geïdentificeerd aan de hand van de gegevens die voorkomen op het formulier, kan dat volstaan. Het bestuur heeft uiteraard wel de mogelijkheid om bij de geringste twijfel de naam van een ondertekenaar waarover geen volledige duidelijkheid bestaat, te schrappen.”*

Dezelfde redenering kan ook worden gevolgd voor het door de gemeente Ruiselede gegeven voorbeeld voor het ontbreken van bvb. een geboortedatum, ook wanneer dat de initiatiefnemers betreft. Het volstaat dat deze voldoende duidelijk identificeerbaar zijn. Het gegeven voorbeeld leidt dus niet noodzakelijk tot de onontvankelijkheid

3) a) Vaak is het zo dat de vraagstelling (in de fase van de ontvankelijkheid) in het verzoek al voor problemen zorgt. De vraag is suggestief, voor meerdere interpretaties vatbaar, er kan niet eenduidig met ja of neen geantwoord worden of het onderwerp van de vraag mag niet het voorwerp uitmaken van een gemeentelijke volksraadpleging.

Artikel 205 van het Gemeentedecreet bepaalt dat het aan de gemeenteraad toekomt om een beslissing te nemen over het al dan niet organiseren van een gemeentelijke volksraadpleging. Dus zal alleen de gemeenteraad kunnen oordelen of de vraag voldoende duidelijk is en niet suggestief en met ja of neen kan beantwoord worden.

b) Om een lange procedureslag te vermijden, willen wij de vraag onmiddellijk voor advies aan de Vlaamse Adviescommissie voorleggen. Is dit mogelijk?

De Commissie heeft er geen enkel probleem mee dat de vraag, alvorens ze op de agenda van de gemeenteraad wordt geplaatst, eerst voor advies zou worden voorgelegd aan de Adviescommissie.

c) Wanneer na advies blijkt dat de vraag niet ontvankelijk is, moet er dan nog overgegaan worden tot controle van de geldigheid van de handtekeningen?

Ook al adviseert de VAV dat de vraag niet geldig is, dan moet het verzoek (samen met het advies) toch nog geagendeerd worden op de gemeenteraad, aangezien de gemeenteraad, zoals hoger gezegd, het enige orgaan is dat een formele beslissing

over de organisatie van een gemeentelijke volksraadpleging kan nemen. De Adviescommissie kan, zoals haar naam het zegt, enkel een advies uitbrengen en kan zich niet in de plaats stellen van de gemeenteraad.

Wanneer de gemeenteraad beslist dat de vraag wel geldig is, moet het College van Burgemeester en Schepenen de handtekeningen controleren.

Wanneer de gemeenteraad zou beslissen tot de ongeldigheid of ontoelaatbaarheid van de vraag, heeft een controle van de handtekeningen vanzelfsprekend weinig zin.

4) a) Klopt het als ik zeg dat een verzoekschrift ontvankelijk kan zijn (voldoet aan de vormvoorwaarden) maar niet geldig (niet genoeg geldige handtekeningen)?

Dat kan uiteraard. Wanneer alle vormvoorschriften voor het indienen van een gemeentelijke volksraadpleging vervuld zijn en de vraag toelaatbaar en duidelijk is, maar er zijn onvoldoende geldige handtekeningen, is het verzoek tot de organisatie van een gemeentelijke volksraadpleging ontvankelijk doch ongeldig.

Niets belet het bestuur echter in dat geval toch een gemeentelijke volksraadpleging te organiseren, maar dan op eigen initiatief.

b) Omgekeerd kan het volgens mij niet dat een niet-ontvankelijk verzoekschrift geldig is?

Als een verzoek onontvankelijk verklaard wordt, moet uiteraard de geldigheid niet meer beoordeeld worden.

Maar zelfs als het verzoekschrift onontvankelijk is, kan het bestuur het initiatief tot organisatie van een gemeentelijke volksraadpleging altijd tot zich trekken.

DIT ADVIES WERD UITGEBRACHT MET EENPARIGHEID VAN STEMMEN.

**De Voorzitter,
Brecht Steen.**